

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem Mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

O pogozdovanji nekoliko.

Slišijo se pritožbe o tem, da se silijo kmetovalci, kateri so gozd (hosto) posekali, izsekano zemljišče zopet z drevjem zasaditi, ali zopet pogozditi — sicer so kaznovani. Kjer kmetovalec poseka gozd na globokosežnem — debelem in ne skalovitem svetu, da si napravi zaradi resnične potrebe njivo, vinograd ali pa še celo travnik; ta naj se pač ne bi silil, da mora zopet zasaditi gozd. To že celo ne, ako se tako dokaže, da ima za svojo potrebo gozda še čez in čez dovolj, znabiti da še celo v primeri k poljedelskemu delu svojega posestva preveč. Pametno, da skorej kar naravnost neobhodno potrebno bi bilo, ako bi se tako-le ravnalo, kadar se gre za pametno pogozdovanje izsekanih parcel. Posebna komisija, sestavljena iz načelnika c. kr. nadzorovalnega gozdarskega urada in par pametnih previdnih mož — posestnikov dotičnega kraja, taka komisija naj bi določila, je-li zopetno pogozdenje izsekanih parcel istinito pametno ali pa ne. Kjer pa kmetovalec na skalovitem, kakor

pravimo kraškem svetu gozd poseka, toraj na svetu, kateri razun za gozdarsko, za kako kmetiško izkoristitev niti primern ni; o tem je pa več kakor prav, da se sili na to, da se zopet pogozdi brez kakih ceremonij. Iz zakaj? Za to, ker se na takem svetu skorej brez izjeme gozd sam od sebe z nova ne zaredi, to še tem manje, ako ni njegov posestnik pustil pri posekanji prejšnega gozda nič tako zvanih semenskih drevesc, in ako vrhu tega še na njem živino pase, kakor hitro prične na njem trava rasti. Živinske stopinje in deževnica spravita malenkost rodovite prsti, katera se med in posebno na skalovji nahaja, v malo letih v doline sploh v nižavo, in pravcati Kras je po umetni poti ustvarjen. Tak opustošen svet nima pa skoraj nikake vrednosti in kraj, dežela, v kateri se tako brezumno postopa, postaja od dne do dne manj vredna, pustejša, sirotnejša. Vzemimo, da je oralo črnega, srednje lepega gozda le 4000 gld. vredno. Ako se izseka, ter ne zopet pogozdi, in ako se na njem še celo živina pase, ne dá nihče še niti 100 gld. več zanj. Ravno taka, v številkah se vé da manjša primera, velja

PODLISTEK.

Nemškar.

(Sličica iz Bele Krajine; spisal —č.)

II.*)

Daleč je sicer prostrana Nemčija, nu, belo pisemce vendar najde pot v najskromnejšo belokranjsko vasico. Tudi od Tončka prišlo je na posled težko pričakovano pisemce — „Popravit se bode dečko — govoril je stari Banjan, prebiraje precej pohvalno pisemce — kdo zna, morda ga gori res čaka sreča!“ — Pisal je Tonček, da mu kupčija dobro vspeva in da prinese domov denarja, kot pečkov. Ejej to je bilo še le hvale pri Banjanovih, ko je Tonček res po-

slal staremu nekaj denarja. Stara je že vse mislila, kako bodejo pre naredili hišico v prodajalnico, kako bode to lepo, ko bode v prodajalnici vse polno raznovrstnega blaga, samih lepih stvari, kako bode tudi ona pri prodaji pomagala in si v mislih predstavljala lepo bodočnost.

Nu, prišlo je nekaj, kar si ni nobeden preje mislil. Starega Banjana spravila je bolezen v posteljo, a iz postelje v grob. Ostala je Banjanka sama. Zdaj je vendar moral Tonček domov priti in prišel je. Jedva dve leti bil je na Nemškem, ali glejte ga, kako se je spremenil. Obleka bila mu je prav gosposka, na nogah svetile so se mu nagubane škornje, a na prsih zvenela mu je težka srebrna verižica, na katero je obesil nekaj denarja. Ejej, postal je ponosen, Banjanov Tonček gori na Nemškem. Ljudem pripovedoval je obsirno in živo o dalnjih severnih krajih, ljudeh in običajih, ali za čudo, kako hitro je pozabil svoj materni jezik. Tako mu je bila

Neljuba pomota se nam je vrnila v zadnjem nadaljevanji podlistka, tako da so stavki do nerazumnosti zmedeni. Priobčujemo tedaj vse zadnjič natisneno nadaljevanje danes vnovič. Za izgubljeni prostor odškodovali smo cast. naročnike s prilogo. Uredn.

o belem gozdu, katerega navadno zarašča po posekanji nič vredno grmovje, leščevje, trpetlikovna itd., ako se zopet ne zasaadi.

Jasno mora biti slehernemu pametnemu gospodarju, da je pač potrebna, da jako koristna upeljava c. kr. gozdnarskih nadzornikov (komisarjev), kateri imajo naloge čuvati, da se dežela po izsekavanji gozdov ne pustoši, kajti revni malo vredni kraji, ustvarjajo revno malo vredno deželo, revne malo vredne dežele pa revno malo vredno državo.

K zopetnemu pogozdenju izsekanih gozdnih parcel kraške narave, bi morala nagibati, da siliti vsakega gospodarja že krščanska ljubezen do svojega bližnjega. Lastni otroci so pač vsakemu gospodarju najbližji, in gotovo ni nikdar krščansko, ako kdo izseka po svojih stariših podedovani lepi dragoceni gozd, ter zapusti svojim otrokom le gol, nič vreden Kras. In kar brezumno ter čez vse grdo je modrovanje gospodarja, kateremu se pogozdenje izsekanega gozdnega zemljišča svetuje ali ukazuje, ako se odreže: „Kaj bodem drevesce sadil, vsaj ga ne bodem nikdar užival“. Ako je bila našim prednikom krščanska dolžnost za nas skrbeti s tem, da so nam gozd zapustili, je gotovo tudi nič manj dolžnost nam, ravno tako skrbeti za naše naslednike. In ravno z umnim pogozdovanjem skrbimo za nje, kajti vrednost lesa, boji si kakoršnega koli, osobito pa še stavbniškega, zvišuje se od dne do dne. Še najmanj pametno pa sodi tisti gospodar, kateri pravi: „Ako gozd sam ne zraste, se tudi ne izplača zasajati“. — Čisto majhen računček dokaže precej, da temu nikakor ni tako. Vzemimo da kdo jedno oralo sveta s smrekami pogozdi. Za to potrebuje

3000 smrekec, 1000 po 5 gld. — skupaj 15 gld. Za nasaditev 3000 smrekec — 10 gld. Za jedenkratno posaditev 1000 smrekec — 5 gld. Za delo podsaditve — 3 gld. Za jednokratno iztrebljenje grmovja, neustevaje kolov, kateri se pri tem zadobe — 20 gld. Torej imamo vseh stroškov skupaj — 53 gld. Pri dobri rašči, dosežejo se že lahko v 35 letih smreke, kakoršne so za telegrafične droge dobre. Teh naj se izseka zaradi prevelike goščave tretjina, torej 1000, ter proda na mestu stoječe po 30 kr. — skupaj 300 gld. V 60 letih poraste ostalih 2000, pa recimo le 1500 smrek tako, da so na mestu stoječe druga k drugi po 3 gld. vredne kar znaša 4500 gld. Ostalih 500 smrek vredne naj bodo na stalnem mestu druga k drugi le po 1 gld. — skupaj 500 gld. Torej iznaša ves dohodek po odbitku stroškov (5100—53) v 60 letih ne odšteva kaj nizek davek 5047 gld. ali 84 gld. na leto. Ali nese kako oralo njive toliko na leto?

No tolik dohodek, mogoč je se vé da le pri gospodarstvu prve vrste. Vzemimo pa, da znašajo stroški ravno še jedenkrat več torej 106 gld. in dohodki iznašajo naj pa ravno za polovico manj torej le 2523 gld. (kar je se vé da jedno kakor drugo strašansko pretirano;) vendar iznaša še dohodek orala v 60 letih 2417 gld. ali 40 gld. na leto. Še vedno toliko, kolikor oralo malokatere njive.

Kako lepo doto zapusti torej gospodar svojim otrokom, ako pogozdi vsakemu, ko se rodi le jedno oralo izsekanega gozda.

Pa hvala Bogu, saj se že tudi tu pa tam nahajajo prav lepa pogozdovanja po Dolenjskem. Ker je pa pri pogozdovanji sem ter tje še jako

okorna naša domača govorica, med tremi besedami, katere je spregovoril, so bile izvestno dve spačene nemške spake. Kar nič več ni mogel slovenski govoriti. Nu, da mu bode govor še krepkejši, zasolil ga je prav rad s kakovo kletvico, zdelo se mu je to bolj možko. Pa učen je postal, učen. Čemu v cerkev k pridigi? Škoda časa, ono je že toliko in tolikokrat slišal in kaj bi pač novega povedali oni duhovniki. A na spoved — čemu? Ne krade ne, ne ubija ne, pa da ni on pošten kristjan, tudi brez spovedi?

Ne vem kako to, ni se nič posebno govorilo, da bi bil kaj prida denarja seboj iz Nemškega prinesel Banjanov Tonček. On se je sicer bahal, da mu je polhen žep, vendar ljudje niso hoteli nič prav verjeti, ker čemu bi pa potem pri Banjanovih pšenico prvi prodajali, čemu bi morala ona lepa lisasta teličica na sejmu? Dokler je stari živel, ne bi se nikdar pripetilo kaj takovega. In kje je pač ona lična prodajalnica,

o kateri je toliko sanjala stara Banjanka? Tonček le ni hotel trgovati, da bi si s tem zaslužil pri nas, kjer je malo prodajalnic, lepi groš. Saj je dobro mislil, porečete, ostala mu je kmetija, čemu da kmetijo zapušča, kdo bi sedaj gospodaril, ko je stari umrl? Kmetija je vendar le kmetija, porečete. Dobro, dobro dragi moji, tudi jaz tako mislim, vendar Tonček ni niti kmetaril. Delo mu že nekdaj ni dišalo, posebno pa sedaj ne, ko se je na Nemškem popolnoma pogospodičil. Pač je pa raje obrnil v krčmo, kjer je ne redko do trdne noči popival in premetaval tiste pisane podobice, njegova mati je pa doma bedela in plakala. Ni se prida naučil Banjanov Tonček na Nemškem, ne! —

III.

Ste li že bili, prijatelji moji, že kedaj na cerkvenem shodu v Kloštru? Kaj bi vas popraševal, znam da ste bili. Kdo pa tudi ne pride

napačno, je pač to, da se poslužujejo gospodarji namesto čisto mladih, 4 do k večem 5 let starih, v sejalnici izrejenih drevesec, — katera bi si morali kupiti, rajše takih samosevcev, kakoršne nahajajo v lastnem gozdu pod velikim drevjem. Taka drevesca so, ker so primorana rasti v vedni senci v preveliki goščavi, ter pod kupom velikega drevja, navadno že po 10—12, ali še več let stara. Kako čudo, ako presajena nočejo rasti? Tega pa nekateri gospodarji v pošteev ne jemljejo, ampak kar kje v beli dan dijo, da se pogozdovanje noče sponašati, da ni velja nič, ker drevjiče noče rasti. Druga napaka, katera se lahko pri pogozdovanju gostokrat opazuje, je pa ta, da se okolo posajenih drevesec zemlja premalo stlači, prerahla pusti. Kdor hoče, da se mu bodo drevesca sploh prijala, mora kar le mogoče dobro stlačiti zemljo, katero vrhu korenin nasuje, najboljša je, če stori to z nogami. Konečno pa še to: kjer si pogozdil nikar ne pasi, kajti ako tudi živina igličevja ne obje, ga pa pohodi. In zato bil bi pač že poslednji čas, občno splošno pašo po gozdih na Dolenjskem odpraviti. Vsak naj pase na svojem pašniku, na svojem travniku, v gozdu pa nihče.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Državni zbor je sklenil **trgovinske pogodbe** z Nemčijo in Italijo. Marsikaj dobrega bode iz njih za naše kmetijstvo, gozdarstvo, lesno in živinsko trgovino; ali ena določba v pogodbi z Italijo pa preti veliko nesrečo našim vinogradnikom. Trta pri nas pojema od dne do dne. Pridela se več kakor pol manj, kakor pred leti; davki so večji, delavci dražji — a sedaj se je pa določilo, da

o „veliki maši“ k tej prijazni cerkvi, ko se zbero tukaj ljudje malo ne iz cele Bele Krajine, da zahvalijo Mater Božjo za prejete dobrote in izprosijo novih milosti.

Mala cerkva leži tako samotno na kraju grabrovega gojzdiča in vendar kako živo je tu o veliki maši. Pred cerkvijo razlože krošnarji svoje pisano blago, sicer nič posebnega, ali mikavno za preprosto belokranjsko srce. In kako se sučejo okrog zgovornega lecionarja, kateri je razložil svoje sladke odpustke. Evo srčkov in uric, konja in konjanika, puško in fantička, da, še celo škof ne manjka. Koliko jih je med onimi malimi gledalci, kateri še niso videli drugega škofa, od onega pri lecionarju! Nu, saj pa vedo, da je škof visok gospod, precej za cesarjem s zlato kapo na glavi in srebrno palico v roki, kateri ga bode jedenkrat po licu udaril, se-veda če se bode lepo vedel in pridno učil.

se bode odslej dalje plačevalo od laškega vina na meji, (ako to Italija hoče) samo 3 gld. 60 kr. mesto dosedanjih 13 gld. Nekateri poslanci, zlasti tudi vrli naš g. Pfeifer so ostro in odločno govorili zoper to določbo; g. Pfajfer jo je imenoval drugo trtno uš — ali žali Bog kaže se, da je bil trud zastoj. Sosedna Laška ima grozno vina; najbrže nas bode z njim preplavila; naša vina bodo v ceni pala — in ti ubogi kmet, kaj bodeš počel? s čim dayke plačeval? — Sicer pa je v državnem zboru še vedno stara negotovost — prave večine ni, vlada pa bliže liberalnej levici, kakor je bila pred zadnjimi volitvami.

Na **Češkem** se tudi vlada pri razpisu sodniških in drugih služb premalo ozira na znanje češkega jezika.

Istrski poslanec **dr. Laginja** je imel v državnem zboru svoj prvi govor. Bil je tak, kakor bi ga bil govoril kakov Mladočeh. Naši poslanci niso bili z njim prav nič zadovoljni. Prepričal se bode pa g. doktor, gotovo še sam, da se z glavo ne da skozi zid — in da tako ravnanje Slovanom ne bode koristilo.

Naši **Slovenski Korošci** so pri občinskih volitvah vkljub hudemu pritisku vendar le zmagali na mnogih krajih.

Najmlajša hči našega presvitlega cesarja **Marija Valerija**, omožena z nadvojvodo Fran Salvatorjem, je porodila hčerko.

Naši sosedni **Madjari** imajo volitve za državni zbor, kakor po navadi, tako tudi letos tiči obilo volilec prevroča kri. Veliko je vže ranjenih nekaj — ubitih. Brez pobojev na Ogrskem ni volitev. — Slovani in Rumunci ne bodo volili, ker pri tako krivičnem vladnem pritisku nimajo upati zmage.

Evo ondi prodajajo žene sladke hruške in rupečaste breskve, a tam proti cerkvi razvrstili so se siromaki med njimi tudi hrvatski slepec, kateri gode in prepeva otožno junaško pesenco. Iz malega zvonika glasi se lepo zvenenje in vabi pobožni narod v cerkev k božji službi. Oj, kako prijetno je na veliko mašo v Kloštru!

Bilo je po večernicah. Ljudje zapuščali so prijazno cerkvico in odhajali počasi proti domu. Nu, zato je bilo bolj glasno v bližnji vasici, kjer se je hotel vsaki okrepiti z kozarcem dobre, poštene belokranjske kapljice. Posebno mladina prepevala je veselo in rajala. Kako tudi ne bi, saj tako veselo cvilijo gosli hrovatov Žakanjcev in oni brkati godec z veliko torbo ob strani, drgne po bajsu tako neusmiljeno, da bi mislil, da bodejo popokale vse strune. Ej, saj je samo jedenkrat v letu velika maša!

(Konec prihodnjic.)

Kaj je novega po širokem svetu?

Bolgarski minister **Štambulov** se je po nesreči v nogo ustrolil. Rana je baje huda. Z Dunaja je šel tje doli učen zdravnik, da mu kroglo potegne iz noge,

Na **Ruskem** je grozna lakota še vedno. Ljudje jedó travo pomešano z ilovico. Umirajo kar ob cesti, ko hočejo v vas, mesto. Neka vas se je dala vsa prevideti in sedaj čaka smrti po lakoti in mrazu.

V **Nemško-pruskem** zboru je vlada predložila v posvetovanje šolsko postavo, ki je pravična vsem veram vzlasti tudi katoliške; postavo, ki zahteva versko šolo. Liberalci so kar divji radi tega.

V novej republiki **Braziliiji** morajo biti pač velike homatije. Poslanci so se razšli do maja meseca, pa dāli vso oblast predsedniku. Ako bi bil mir, bi ne bilo treba tacega pooblastila.

Piše se nam:

Iz Novega Mesta. — V soboto dné 16. jan. zbrala nas je „Národna čitalnica“ zopet v prostorih „Národnega doma“, kjer smo imeli prilžnost ogledati si igro „Ravni pot najboljši pot“. Gospod dr. Schegula je pokazal, da se z resno voljo res kaj doseže. Sam je igral barona Murtena prav izvrstno. Videlo se je, da je na svojem mestu in vnet za stvar, kjer zahteva prid društva, kateremu je sedaj načelnik. — Gospodičina Antonija Pajničeva zatopila se je, kakor znana dobra igralka, popolnoma v ulogo učiteljeve vdove. Njena resnost, kjer je bilo potrebno, tudi živahnost vplivala je na občinstvo prav ugodno. Gospodu dr. Prevcu, kot znanemu dobremu diletantu in gosp. Vašiču, kot popolnoma novemu igralcu, moramo le častitati. Prvi kot Krivec in drugi kot cerkovnik sta vzbujala splošno živahnost in dokaj smeha provzročila. Tudi gosp. Kline predstavljal je Ravna, sicer težavno in nehvaležno ulogo dokaj dobro in želeli bi bilo, da ostane še vedno tako vnet za stvar, kakor dosedaj. Isto velja o Jakobu, katerega je igral gosp. Turk.

Največjo pohvalo žela je ta večer gospa Schegula; po končanem prvem nastopu spremljala jo je dolgotrajno burno ploskanje in odobravanje, ter se čula povsod le največa pohvala. To pohvalo je gospa, ki je stopila omenjeni večer prvič na gledališki oder „Narodne čitalnice“, vsekakor iz dvojnega vzroka zaslužila: kot igralka, kajti igrala je Marjeto tako naravno in gladko, da je vsak stavek dosegel svoj namen; s svojem požrtvovanjem dala je pa tudi lep vzgled in pokazala, da igranje na odru ni nikako ponižanje samega sebe, tudi če se vloge postarelih dam predstavljajo. posebno če se igra v zabavo društvnikov

ali v kak dober namen, kar se pri nas vedno samo ob sebi razume. Le na tem potu naprej!

Iz Stopi. — Denar vse preslepi; marsikateri si želi dobiti denarja še celo po nepoštenem potu, samo da bi lažje živel in bi se mu, kakor misli, tu bolje godilo. Veliko sleparij se je že zavoljo njega in z njim napravilo.

Tako se nam pripoveduje, da je pred par tedni prišel v vas C. naše fare gosposko oblečen človek, kateri se je ljudem predstavil za urarja. Ker je sedaj dan kratek, poprosi v nekeji hiši prenočišča. Gospodinja mu pa pravi, da bi bilo pri njej za njega preslabo; a ker je tudi še s slabim zadovoljen, ga obdrži pri hiši. Med pogovorom povpraša tujec gospodinjo, ne bi li ona potrebovala kaj denarja, ter se jej ponudi, da ga on naredi. Njej je bilo to najbrže všeč in tujec se pripravi k delu, a nima vzorca (muštra). Zato mu da gospodinja papirnati goldinar. Prišlec ga začne nekoliko predelavati a naenkrat se spomni, da bi bilo to delo prepočasno, ter jo vpraša, če nima večjega denarja da se v kratkem več gotovine napravi. Žena gre k sosedu, ter si izposodi petdesetak. Za tak denar pa ni imel tujec sposobnega papirja, ker ga pa v vasi tudi ni bilo dobiti, sklene drugo jutro iti v Mesto ponj. Na to povpraša za likalnik, da bi z njim narejen denar pogladil, a tega žena nima, torej obljubi on njej njega kupiti. Ko prideta drugi dan gospodinja in nepoznani tujec v Mesto, kupi njej res papir in likalnik, ter jej naroči, naj gre naprej domu, a on pride takoj za njo, da ne bi ju ljudje sumili, ker sta že tako od doma skupaj šla. Ona ga uboga, a on jo popiha s petdesetako v žepu kam — še ne vemo.

Tako se slepari nevedno ljudstvo, kateremu se nikdar ne more dosti v glavo ubiti, da naj ne vrjamejo vsakemu, posebno še takim ne, ki jih ne pozna. Zapomni naj si pa tudi, da je denar delati strogo prepovedano, ker je goljufija.

Kmaló po tem dogodku pripeti se, da pride v našo faro neki agent z „lozi“ ali srečkami, (z kakošnimi ne vem). O tem vam pa vem le toliko poročati, da so najbrže oni, ki so se dali zvabiti sladkim besedam prodajalčevim in loze kupili, ter 1 gld. takoj plačali, znabiti tako opeharjeni, kakor se je že mnogokrat zgodilo. Plačevali bodo na mesečne obroke in srečka jih bo veljala trikrat toliko, kolikor v resnici velja. Če velja n. pr. srečka 10 gld., bode moral plačati 30 gld. ali pa še več.

Zatoraj ne kupujte srečk ali lozov od ljudi, ki so vam popolnoma neznani, če tudi vam veliko srečo obetajo. Ako bi vi tako radi svojo srečo poskusili, vam bodo gotovo radi dobro svetovali gg. duhovniki in učitelji vaši. Veliko bolj koristno bi pa bilo za vas, če bi isti goldinar dali

za prežoristno „Družbo sv. Mohorja“ ali za „Dolenjske Novice“, da bi se vsaj z branjem kaj naučili in da bi vas potem vsak ne opeharil, kakor bi se mu zdelo. Naj še pri tej priliki omenimo, da naj bi vlada ne dopustila programov in vabil k nakupu srečk v obliki srečk ali lozov tiskati in razpošiljati. Težko je neveščaku ločiti taki nič veljavni listič od veljavne srečke in obilno goljufij se vsled tega zgodi.

Iz Škocijana na Dolenjskem, dné 20. jan. t. l. vršila se je tukaj v Skocijanu občinska volitev, katera se je povsem prav dobro obnesla. — Zupanom bil je izvoljen enoglasno tukajšnji usnjar in gostilničar gosp. Ivan Rabzelj; občinskim svetovalcem pa naslednji gg. Martin Mole iz Dobrovske Vasi, Jožef Jermančič iz Drašič, Matija Povše iz Stare Bučke, Ivan Vovko iz Dobrov in Jože Globelnik iz Škocijana. — Novemu gosp. županu želimo veliko srečo pri trudapolnem poslovanji njegovem, nadja se, da ga bode po geslu: „Vse za vero, dom cesarja“ vestno opravljal.

Iz Spodnjega Vodala pri Mokronogu. — Vreme smo imeli dosedaj precej prijazno brez snega, le tekom zadnjih dni se je narava pokrila z belo odejo; hudega mraza dosedaj ni bilo. Vina se je pridelalo bolj srednje, a kar ga je; ga hvalijo, da je dobro. To so gotovo morali vedeti vino-kupci, ki so ga močno pokupili in tudi poprej drago plačevali. Sedaj je vinska cena nekoliko upala.

Kje so tisti dobri časi, toži naš vinogradnik, ko smo vina še enkrat toliko pridelali, kakor sedaj? in kakor se kaže bode čedalje slabše, kajti tudi naši vinogradi bodo skoraj gotovo prej ali slej žrtev strašne filoksere. Našemu vinogradniku ne bode kazalo družega, kakor poprijeti se ameriških trt. Ali o tem ima malo pojma in je premalo podučen — vsaj dozdej. Hvale vreden je predlog deželne filokserne komisije, kateri se bode namreč osnoval nekaj tečaj na Grmu, ter da se bode brezplačno podučevalo o vinorejstvu zlasti o zasajevanju in požlahtnjevanju ameriških trt.

Veliko je še lazov, vrtov in družih praznih mest, kamor bi se dalo vtakniti še marsikatero drevesce. Koliko se vidi še celo ob glavni cesti tako zvanih gmajn — pokritih z grmičevjem, kjer bi rastlo lahko žlahtno sadje. Naš kmet ima namreč svoje zaupanje le v vinograd, za sadjerejo se pa malo ali vsaj dosti ne zmeni. Kajti pri nas se nekateri le od vinogradov žive, denar od vina jim je namreč ves živž. — Opravičene so toraj prošnje naših gg. poslancev na Dunaji, da se mora našemu kmetu takoj priskočiti v pomoč, dokler popolnoma ne opeša. Da gre res slabo spričuje to, ker ljudje zapuščajo svojo domovino, ter si iščejo sreče onkraj „velike mlake“ v Ame-

riki. Pri nas v trojiški župniji je dosedaj kaj enacega le redka izjema, drugače je pa v Belokrajini in drugod, kjer je vže na tisoče izseljenih. Sploh so pa nekateri sami vzrok svojega žalostnega stanja, veliko je še pripomočkov, katerih naj bi se bolj poprijeli, ter si svojo bedo vsaj nekoliko zlajšali. Zgodi se dostikrat, da je v jeseni, kadar je vino spravljeno, življenje veselo, dokler je kaj v sodu, spomladi pa ko hoče vinogradnik svoj vinograd obdelovati in v to svrho potrebnih delalcev najeti, mora pa vzeti vino na upanje na bodočo vinsko letino. Marsikateri bi lahko prodal kako vedro vina — a ker se doma prabi, potem ni mogoče. Resnica je, kar piše učeni g. dr. V. v „Umnem kletarstvu“. Vinorodni kraji so res srečni, ker jim narava rodi to žlahtno okrepčevalno pijačo; pa ljudstvo se prerade vda pijančevanju in dokler je kaj v sodu, zanemarija svoje opravke. Marsikak vinorejec se zanaša, da bodo v jeseni spet sodi polni, živi lahko mišljeno — če je pa slaba letina, nima nič za prodaj; zabrede v dolgove in končno mora od hiše in gorice.

Sploh se preveč pijače in živeža porabi v jeseni in na zimo, med tem mora pa gospodar v spomladi koruzo drago plačevati in na posodo jemati. Dobiček imajo od tega-le širokovestni trgovci, ki žito celo leto skupaj spravljajo in ob ugodnem času ubogemu kmetu prav drago prodajajo. Velikokrat je moral vže marsikateri romantati zavoljo tega iz hleva.

Glede živinoreje so naši kmetje tudi v žalostnem položaju. Večji del imajo manji kmetje živino v reji, ter tako rede lastniku žival, akoravno se pogodi za prirejo vendar ima pravico lastnik vzeti živinče kadar hoče, le da vrže primerno prirejo v novcih rejaču. Da v tem ne more imeti človek veselja do živinoreje, se ume samo po sebi.

Potok Mirna nam dela čedalje večjo škodo, ker vedno izpodkopuje in razjeda travnike. Skrajni čas je vže, da nam visoka vlada priteče na pomoč in oskrbi za uravnavo Mirne. Sploh se je pa od tega vže nekaj čulo in menda tudi sklenilo, ali storilo dosedaj še nič. Denar se pri nas težko dobi na posodo, in če se dobi, gorje onemu, ki ga išče; kajti posojilec računi po 10 odstotkov od 100 gld. včasih še več, po 6 odstotkov so redke izjeme. Kako koristne so posojilnice, to sprevidi lahko vsakdo, komur je mar za blagor našega kmeta. Koristna bi bila za nas posojilnica v Mokronogu, toda kedaj dobimo? Dalo bi se še marsikaj povedati ali zadostujejo naj za danes ti precej narastli podatki. O priliki kaj več, ko se nabere kaj gradiva.

Iz Ilirske Bistrice. — Prejšnji teden odpotovalo je mnogo mladenčev iz naše fare v Orsovo pri Rumunski meji. Govori se, da potrebujejo

le kaci 1200 ljudi, kar pa ni resnica, kajti iz Reke je prišlo od 1200 mož 600 nazaj in le 400 ljudi vzeli so v delo. Jaz menim, da pridni ljudje tudi doma dovolj dela dobijo; no pa naj se po svetu potovati poskusijo, saj škodovalo jim tako ne bo.

Kakor so poročali listi, umrl je v Gradcu, dne 4. jan. g. pl. Valenčič, general v pokoju v visoki starosti; zapustil je Bistriškem ubožcem lepo svotico denarja, katerega so razdelili ubožcem minoli četrtek po sv. maši.

Tu so ljudje zelo bolni na raznih boleznih, v zadnjem času pa se je k nam vrnila tudi hripa. Hvala Bogu, da ta nadležna bolezen odnehuje.

Domače vesti.

† (Umrli) je gosp. Josip Ekel, vladni svetovalec in okrajni glavar v pokoju v Ljubljani, dne 23. jan. po kratki in mučni bolezni. — Pokojni rodil se je v Ljubljani 2. jan. 1824, ter služboval po dovršenih visokih šolah na Dunaji l. 1847 v Ljubljani, Vipavi, Postojni, Kamniku, Zagrebu, ter od l. 1863 v Novem Mestu, kjer je ostal do predlanskega leta, ko je nastopil pokojnino in se je pri tej priliki preselil v Ljubljano, svoje rojstno mesto. — Kako je bil tu priljubljen je še vsem našim bralcem v dobrem spominu; dokaz temu dovolj, da so ga Novomeška in vse občine glavarstva imenovali častnim občanom. Vedno je želel Novo Mesto in sploh Dolenjsko obiskati, a prehitela ga je nemila smrt. Pogreb je imel krasen, Novomeška občina mu je poklonila krasen venec. — Gosp. Ivan Železnikar, slovenski pisatelj in urednik „Slov. Naroda“, je 26. jan. t. l. po mučni bolezni v vratu v Ljubljanski bolnišnici umrl. — V Novem Mestu, je umrla dne 27. jan. soproga bivšega kapiteljskega organista gospa Ana Kraus v 75. letu svoje starosti. — V Klevevžu umrla je 4. jan. gospodičina Adela Jombart, velika dobrotnica ubogih in zlasti šolske mladine, za katero je vsako leto mnogo darovala, ter se jo je spominjala še pred smrtjo. Darovala je 50 gld. za obleko revnih šolarjev in 50 gld. pa sploh za uboge. Čujemo, da je ravno toliko dala tudi za Skocijansko župnijo. 16. t. m. bila je slovesno pokopana pri podružnici v Slapih. Naj v miru počivajo!

(Popravek.) V zadnjih „Dol. Nov.“ smo prinesli vest, da je gosp. Hudovernik v Mariboru umrl, — kar pa ni res, in s tem napačno vest popravimo. Ker nam je znano bilo, da je bil gosp. res za smrt bolan, se nam je govorica toliko vrjetna zdela, da nismo družega poročila čakali. Kakor smo ga pa obžalovali, tako se tudi resnično veselimo, da je ozdravel, in mu še dolgo življenje vošimo.

(Za I. letno zasedanje porotnih obravnav v Novem Mestu) izžrebani so naslednji gg. glavni porotniki: Štef. Hönigmann, pos. iz Sred. Vasi; Jos. Gerbec, pos. iz Metlike; Jan. Kapš, pos. iz Črnomlja; Jan. Jarc, pos. iz Sred. Lipovca; Fr. Žnidaršič, pos. iz Zdenske Vasi; Vik. Auman, trg. iz Krškega; Jan. Lovšin, pos. iz Ribnice; Jan. Šveiger, pos. iz Črnomlja; Alojz Hrastnik, pos. iz Rake; Mart. Tome, pos. iz Stranske Vasi; Marko Kuré, pos. iz Brezovca; Ant. Strajnar, pos. iz Dol. Ponikev; Ant. Sotošek, gost. iz Cirkelj; Ig. Bregar, pos. iz Vidma; Jan. Stipančič, obč. pred. iz Gradaca; Fr. Ferkolj, pos. iz Gor. Vasi; Ant. Činkole, pos. iz Dobrovske Vasi; Mat. Kambič, pos. iz Krasinca; Ant. Kunstek, mlajši pos. iz Št. Vida; Leop. Fleischmann, pos. iz Metlike; Mart. Vukšinič, pos. iz Božjakovega; Andrej Brinskele, posestnik iz Čermošnjic; Ant. Hudaklin, pos. iz Loke; Ig. Zupančič, c. kr. častnik v. p. iz Toplic; Jos. Nečimer, pos. iz Čučje Mlake; Jan. Bizjak, pos. iz Male Sevnice; Fr. Bučar, pos. iz Kostanjevice; Jan. Bajuk, pos. iz Metlike; Karl Zavodnik, pos. iz Žužemberga; Peter Lakner, trg. iz Gor. Mozolja; Henr. Brunschmied, pos. iz Radeč; Jos. Hudaklin, pos. iz Stare Vasi; Fr. Florijančič, gost. iz Žužemberka; Ant. Jaklič, pos. iz Križevske Vasi; Marko Nemančič, pos. iz Drašic; Fl. Zorko, pos. iz Družinske Vasi. — Nadomestni porotniki so naslednji gg.: Fr. Seidl, pos., Fr. Božič, pos., Ant. Kastelic, pos., Ad. Gustin, trg., Andr. Agnitsch, klep., Aug. Lusar, pos., Fr. Košiček, pos., dr. Alb. Poznik, c. kr. not. vsi iz Novega Mesta in Fr. Šali, pos. iz Česče Vasi. — Začetek obravnav 15. februarja, ter bodo trajale cel teden.

(Vodnikovo svečanstvo) priredite „Národna Čitalnica“ in „Dol. pevsko društvo“, dne 1. feb. v prostorih Národnega doma. Vspored koncertu pod vodstvom g. pevovodje V. Tuček-a. 1. A. Stöhr: „Koncertna fantazija za glasovir“, igra gospica Julija Halter. 2. Dr. A. Dvorak: „Ujeta“, dvospev za sopran in alt, poje gospici Marija Pavlovič in Matilda Mechora; spremlja na glasovirji gospica Antonija Pajnič. 3. Fr. Gerbič: „Milotinke“, št. 2. Sopran-solo, poje gospica Marija Pavlovič, spremlja na glasovirji gospica Antonija Pajnič. 4. A. Förster: „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesnij“ za možki in ženski zbor in samospeve. Spremlja na glasovirji gosp. Ig. Hladnik. Potem sijajen ples, pri katerem svira oddelek meščanske godbe. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vabila veljajo, kakor vstopnina. — Gosp. Zure (Štembur) prevzel je oskrb za dobro pijačo in okusno jed ter obljubil vsem dobro postreči.

† (V Skocijanu pri Turjaku) umrl je 10. jan. Jožef Jančar, previden s svetimi zakra-

menti v 82. letu svoje dōbe po dolgi in mučni bolezni. Pokojnik je v prejšnjih časih bival v Novem Mestu in je bil oče velečast. g. Frančiška Jančar-ja, župnika nemško-viteškega reda na Dunaji.

(Sokolski ples) bode v soboto, dné 13. febr. v prostorih „Národnega Doma“. — Vstop članom in vabljenim prost.

(V občinski odbor v Mokronogu) izvoljeni so bili naslednji gospodje: Franc Zupančič iz Sv. Križa županom; J. Dolenšek, Ant. Majcen, Karl Šašelj, J. Povše, A. Tratar in Fr. Pišer, svetovalec. — Dné 20. prosinca bil je tu krččen 29letni Emil, Henrik Hennige protestant iz Cönnern na Pruskem, vrtnar pri g. baronu Berg, ter bode 25. t. m. poročen.

(Prostovoljno gasilno društvo v Mokronogu) priredi dné 2. februarja plesni venček s tombolo v gostilni pri „Lipi“. Začetek ob 7. uri zvečer. — Društvu v korist darovane dobitke za tombolo oziroma denarne doneske sprejema hvaležno odbor.

(Bralno društvo v Kostanjevici) priredi v svojih prostorih v gostilni g. Fr. Bučar-ja v Kostanjevici v letošnjem predpustu sledeče veselice: 1. v torek dné 2. svečana 1892 plesni venček; 2. v nedeljo dné 28. svečana 1892 maškara. Vstop je dovoljen le udom in po udih vabljenim gostom. Kdor pri maškaradi ne pride v maski plača globe 20 kr. — K obilni udeležbi vabi najuljudneje Odbor.

(Okrajna posojilnica v Krškem) ima v nedeljo, dné 6. marcija v šolskem poslopji ob 10. uri dopoldné svoj občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor ravnatelja. 2. Račun načelnštva in poročilo nadzornikov. 3. Prememba pravil. 4. Volitev načelnštva in nadzornikov. 5. Predlogi.

(Slavnost v spomin dr. Janezu Bleiweisu) priredi akademično društvo „Slovenija“ na Dunaji, dné 8. febr. 1892. Pri koncertu pel bode oprni pevec naš rojak Jos. Trtnik.

(Zabavna knjižica za slovensko mladino.) Marljivi g. Kosi, učitelj v Svedišči, ki nam je vže podal 3 zvezke „Národnih legend“ za mladino, nas je razveselil z novo zbirčico lepih pripovedek za nežno mladino. — Prvi zvezek stane 15 kr. Prav toplo pričakujemo „Zabavno knjižico“; g. izdajatelju pa želimo, naj prvemu zvezku sledi še mnogo drugih.

(Imenik ali Šematizem redovnikov sv. Frančika) pokrajine sv. Križa za leto 1892 kaže, da ima hrvatsko-kranjska pokrajina v 12. samostanih bivajočih redovniških mašnikov 78, klerikov 18, lajkov 38 in samostanskih tretjeredovnikov 28. V Kolegiju sv. Antona v Rimu sta dva lajika in jeden tretjerednik in v sveti

deželi jeden lajik. — Provincijal je prečastiti o. Placid Fabiani, „custos“ ali čuvaj prečastiti o. Evstahij Ozimek, kateri bode letos meseca marca obhajal svojo zlato mašo. Najstarejši redovnik, mašnik v pokrajini pa je velečastiti o. Gilbert Gravl, ki bode letos okolo velike noči obhajal svojo sv. zlato mašo, kakor je obhajal 4. okt. pret. l. 50letnico svojih slovesnih redovnih obljub. Bog mu daj zdravje!

(„Pavliha“) imenuje se nov humorističen list, kateri izhaja v Ljubljani. — Cena mu je na leto 4 gold., ter izhaja dvakrat na mesec. „Pavliha“ je sedaj edini slovenski humoristični list. O priliki, ko se bolj sēznanimo z listom, hočemo še kaj o njem spregovoriti.

(„Luči.“) Spisal Anton Funtek, tako je naslov novi knjižici, ki je izšla v zalogi D. Hribarja v Celji. Oprava knjižice je res tako lična. da dela tiskarni čast; za dobro vsebino pa je pisateljevo ime najboljši porok, torej jo smemo slovenskemu občinstvu toplo priporočati. — Cena broširanemu zvezku 70 kr., elegantno vezanemu 1 gld. 20 kr., s pošto 5 kr. več.

(„Popotnikov Koledar za slovenske učitelje 1892“) VI. leto. Izdal in uredil Michael J. Nerat, nadučitelj in urednik Popotnikov v Mariboru — tiskal in založil Dragotin Hribar v Celji. Ličen ta koledar slov. učiteljstva izšel je na koncu leta 1891 že v šestem letniku in to pot ne v Mariboru, kakor njegovi predniki, marveč v Celju. Vsem, ki se zanimajo za slov. šolstvo, priporočamo toplo ta „Koledar“, ki stane vezan v lične Bonačeve platnice 1 gld. 20 kr. pri založniku g. Hribarju v Celji.

Dunajska „Wiener-Zeitung“ od dné 30. januarja javlja koncesijo za dolensko železnico. — S tem je sedaj vse zgotovljeno, kar je potrebno, predno se istinito začne gradenje železnice.

Razne vesti.

* (Proti jetiki otrok) nahajamo v nekem časopisu nasvetovano naslednje sredstvo: Otroka bolehačočega na jetiki, treba je posaditi v kopelj, na to pa vzeti želodec ravnokar zaklane krave. Ta se preže in otrok se do vratu vtakne vani, kjer se pusti od 10–30 minut. Potem se izvleče, obmije in drgne po životu. Razumi se, da mora biti kravji želodec še topel in če se zdravljenje ponavlja dan za dnevom jeden celi mesec, odpravi popolnoma zanesljivo nevarno bolezen.

* (Na Dunaji) pričela se je ta teden obravnavo pred porotniki proti Schneiderju in njegovi ženi, katera sta tri službe iskajoče dekletke umorila in oropala. Več o tem govorili bodemo v prihodnjih „Dol. Novicah“

* (Deželni glavar obrača, Bog pa obrne). To se je pokazalo pri odprtju savinjske železnice. De-

želni glavar, grof Wurmbbrand, hotel je Slovencem eno zasoliti in jih posvariti, naj se rajše z gospodarskimi rečmi pečajo, kakor s politiko. Prijaznejši govor imel je pripravljen za nemškutarje. Ko je toraj prišel v Žalec, kjer se narodni župan Hausenbichler piše. mislil je deželni glavar, da je ta Nemec in ga je tudi prav prijazno nagovoril. V Št. Petru pa je nemškutarski župan, ki pa ima slovensko ime „Lenko“, temu je povedal kaj odljudni govor. Ta je bil seveda prestrašen in razžaljen. — Še-le v Velenju so povedali glavarju, kaj je napravil.

(Siromak pri županstvu.) Za božjo voljo, prosim vas, usmilit se me in dajte mi kako podporo iz ubožnih denarjev; že četrti dan je danes, odkar sem povžil zadnji košček kruha in če mi sedaj ne pomagata, moram gladu umreti. Župan: Res si siromak usmiljenja vreden, zato pa hočem tudi za-te govoriti; danes teden bo občinska seja, pa te bom prav toplo priporočil.

V Novo Mesto v mesecu decembru vračujoča se pisma.

Popp Sandor, Szabaaka. — Mici Laurič Graz. — A. Š., loco. — Franz Pirc, Zlatar. — Marija Grmeck, Reifnitz. (Rekom) — Tomaž Turk, Branice. — Franz Drganz, Budapest. — Ana Ude? — Joh Kovačič, Agram. — Jovan Živic, Belgrad. — Maria Frein, Lijons N. Am. — Franz Kastelic, N. Amer. — Franz Umek, East Helena. — Franz Bohte, Retoskey. — Matija Žvan, Laibach. — Josef Stanischa, Preunkee. — Janez Krischan, K. Stanjevica. — Jakob Camperman, Denver. N. Amer. — Anton Bačar, Ungarn. — Juliana Gradišar, Turjak. — Anton Komilja, Windischgratz. — Josef Perscholz, Agram (2 pisma). — Janez Rajk, Stelton. — Anna Perko, Seisenberg. (Rekom.) — Leopold Wemer, Wien I. — Moritz Liebisch, Wien I. — Rudolf Mosse, Wien. — Jakob Luser, Linz. — Franz Kovačič, Laibach. — Vogler Hasenstein Wien. — Alojzija Žura, Ljubljana.

Darovi za hišo „katol. družbe rokodel. pomočnikov“ v Rudolfjevem.

Veselica dné 6. januarja 84 gld., mil. g. eks. knezoškof Missia 20 gld., g. Gregor Malovrh 4 gld., g. A. Belec 2 gld., g. Hönigman 2 gld., g. Picelj 2 gld., mil. g. prošt Dovgan 5 gld., g. A. Kušljan 2 gld., g. J. Jakše 3 gld., neimenovan duhovnik 5 gld., neimenovan 10 gld., mil. g. prošt P. Urh 20 gld., gosp. A. Smidovnik 1 gld., g. Jan. Penc 1 gld., č. g. J. Jančigar 5 gld., g. A. Krčon 2 gld.

Listnica uredništva.

Gosp. Š. v Z. in več drugih dopisnikov. Hvala za poslano, pride vse na vrsto.

Loterijske srečke.

Gradec	16. januarja	28	79	42	48	21
Trst	23. „	48	34	85	82	74

ZAHVALA.

Za milo sočutje ob boleznih in o smrti naše nepozabljive hčerke

Stefanije Wutscher

izrekamo vsem sorodnikom, bližnjim in daljnim prijateljem in znancem, sosebno prečast. duhovščini, slav. učiteljsvu in slav. gasilnemu društvu v Št. Jerneju za obilo spremstvo, ter za poklonjene krasne vence.

Šent Jernej 23. januarja 1892.

(25)

Žalujejo ostali.

Žalujejo podpisani poročajo s tem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Božji previdnosti dopalo našo ljubljeno soprogo, oziroma mater gospó

Marijano Engelman,

nadučiteljevo soprogo,

po dolgi, sedemletni mučni bolezni, večkrat prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, dné 15. januarja ob 2. uri popoldne v 43. letu njene dôbe v večnost poklicati.

Nepozabljiva ranjka bodi priporočena v blagi spomin in molitev, zlasti faranom na Mirni in na Suhoru.

Zahvaljuje se pristrčno za milo sočutje in obiskavanje ob boleznih vsem dragim znancem in prijateljem, posebno preč. g. župniku Režeku za milo tolažbo ves čas njene bolezni, kakor tudi vsem obilim spremljevalcem drage ranjke k večnemu počitku.

V Starem Trgu pri Poljanah 18. jan. 1892.

Kristij Engelman, soprog. (29)

Edmund, Viktor in Vinko, sinovi.

Mestni mlin

se daje v najem. Več se izve v občinski pisarni Novomeški.

(39—1)

Naprodaj je posestvo

in sicer: zidana hiša z dvema sobama, kletjo, živinškim in prešlčjim hlevom, kozolec, sadni in zelenjadni vrt, pet njiv, travnik, vinograd in pašnik. Posestvo je tik Št. Jerneja pri glavni cesti proti Novemu Mestu. Vse drugo pove posestnik Eduard Stubelj v Št. Jerneju.

[38]

Osobe, ki prihajajo mnogo z ljudstvom v dotiko, morejo si brez truda zagotoviti

== lep zaslužek, ==

ki se spreminja v stalen letni dohodek in se more uživati do smrti. Kapitala zato ni treba, pač pa mora dotičnik znati razločno slovenski pisati. Občinski tajniki, gostilničarji, trgovci, cestarji, dacarji, občinski sluge in dimnikarji imajo posebno priložnost okoristiti se s tem zaslužkom. Pisma pošiljajo naj se pod šifro „J. Z. 31“ poste restante v Ljubljano.

Udano podpisani priporoča se za izdelovanje uniform za c. kr. uradnike z vsemi potrebščinami, kakor tudi zimskih oblek, telovnikov z rokavi, doklenic (Gamaschen), spalnih sukenj itd., kar vse izdelujem po jako nizkih cenah; posebno se priporočam prečast. duhovščini za izdelovanje vse potrebne duhovniške obleke, katere izdelujem natanko po želji in predpisu.

Za blagovoljna naročila uljudno prosi
z veleštovanjem

A. Weiss, (37—1)

krojaški mojster na Velikem trgu v hiši g. Viranta.

Živinski somenj.

V Jaski v Hrvatskeji vrši se vsaki ponedeljek živinski somenj, obiskovan od prebivalstva celega okraja. Tam je dobiti tudi vsakovrstnih svinj, pitanih in za plemo.

Županstvo v Jaski, dné 26. januarja 1892

(36—1)

Načelnistvo.

Stanovanje

(27—1)

s 3 do 4 sobami, kuhinjo, vrtom in drugimi potrebščinami je oddati s 1. marcom t. l. v hiši šte. 204.

Na prodaj je:

kobila 6 let stara, $14\frac{3}{4}$ pesti visoka, konj 7 let star $14\frac{1}{2}$ pesti visok, oba dva šimelna, brez vsake nape; tri kočije, ena čisto nova, na pol pokrita, druge dve kočiji nekoliko slabeje, toda še za vsako rabo, ena na pol pokrita, druga s štirimi sedeži, vsa pokrita; dalje sedem konjskih oprav, težak in lahek voz, vse se takoj po nizki ceni proda v hiši šte. 87 v Novem Mestu.

(28—1)

42 novih, lepo in trpežno izdelanih voz

različne velikosti, v ceni od 38 do 45 gld. za voz je na prodaj pri

(26—1)

Franc Valland-u v Žužemberku.

Za kovače in ključarje.

Knez Auerspergov logarski urad v Soteski prodaja od sedaj nadalje meterski stot dobrega oglja po 1 gld. 60 kr. (Hektoliter po 28 kr.) na prostoru v Dvoru. Nakaznice za prejem oglja izgotavlja proti gotovi plači knežev logarski urad v Soteski in knežev logarski adjunkt v Žužemberku. (35—1)

Vrtnar,

kateri sadjarstvo, zelenjadarstvo in cvetličarstvo prav dobro razumi, kateri je slovenščine v govoru in pisavi zmožen, išče se za deželno kmetiško šolo na Grmu pri Novem Mestu. Plača 360 gld. na leto in 10% od zneska, strženega za zelenjavo na trgu v Novem Mestu. Vrhu tega ima vrtnar prosto stanovanje, prosto poletno kuhinjsko zelenjavo in 20 gld. na leto za kurjavo svojega stanovanja. Nastop službe na spomlad tekočega leta. Le istinito stroke zmožni, pošljejo naj svoje s priloženimi spričevali lastnoročno pisane prošnje do konca februarja podpisanemu vodstvu. Nekdanji učenci bivše deželne šole na Slapu, ali pa sedanje na Grmu, kateri so se vrtnarstva poprijeli, imajo prednost.

Vodstvo deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem Mestu

dné 25. januarja 1892.

(31—4)

Pri oskrbnistvu grajščin Grm, Boršt, Graben in Dobrava, pošta Novo Mesto je na prodaj 200 metr. stotov krompirja (Magaum bonum) 1000 mernikov ovsa, 1000 mernikov koruze, 80 mernikov ru-dečega fižola in 3 hektolitre dobre, stare slivovke.

(33—1)

Tri mlade pse

(30)

volčjega (kraškega) plemena, izvrstne kot hišne čuvaje proda Fr. Juvančič v Radečah pri Zidanem Mostu.

Nakup slame.

10 metr. stotov slame za nasteljo za konje kupi knez Auerspergov logarsko oskrbnistvo v Soteski. Ponudbe s ceno od 100 kil v Sotesko dostavljeno naznani naj se omenjenemu logarskemu oskrbnistvu.

(34—1)

Slovenske knjižice za poduk v angleškem jeziku,

o meri, vagi, denarju itd. v Ameriki, jako pripravne, lahko razumljive in koristne, torej vsakemu potovalcu te dežele neobhodno potrebne, prodaja po 55 kr. proti predplačilu ali poštne povzetju

Jos. Paulin v Ljubljani,

(241—4)

pisarna za potovanje po celem svetu

in Diedr. Blöte v Novem Jorku, Greenwichstr. 116.

(11—3)

Oznanilo.

Oskrbnistvo Turnskega grada pri Krškem hoče oddati Toplice Bušeca vas v najem. Natančneje poroča o tem oskrbnistvo imenovanega grada.

Turnski grad dné 28. decembra 1891.

Rudolf Smola

otvoril je delalnice za mizarstvo v lastni hiši ob veliki cesti poleg Grma in se priporoča slavnemu občinstvu za cenjena naročila pri stavbah, kakor tudi za hišno opravilo. (218—8)

Krojaški pomočnik

sprejme se takoj, imeti mora spričevalo, da je najmanj že dve leti služil. Ponudbe naj se pošiljajo (19—2) **Fran Lenarčiču v Novo Vas pri Rakeku.**

Na prodaj

imam iz proste roke: dva lepa vozova (kočije) za dva konja, jeden voz je močan, drugi lažji; **konjsko prsno opravilo s pakfona; težak voz; koleselj in devetletnega konja za težke vozove.** Vse prodam po nizki ceni.

Janez Sterle,

(16—3) kovač in živinozdravniški pomočnik v Krškem.

V najem

se dá s 1. marcem 1892 prodajalnica z dvema sobama, dalje skladišče (magacin) in jedna soba za stanovanje — posebno pripravno za samce; nasproti c. kr. notarja tik c. kr. okrajne sodnije na glavnem trgu v Litiji. Natančnejši pogoji izvedo se pri lastniku g. Ivanu Grobolšekcu v Litiji. (6—3)

Narejene obleke

iz finega suknja in močnih cajgov dobé se pri meni po jako nizki ceni; dalje prevzemam naročila na obleke za gospode in dečke, delo se dobro in točno izvršuje. Slavnemu občinstvu priporoča se za mnogo brojna naročila udani

Franc Nečlmer,

(2—3) krojač v Novem Mestu.

V najem se dajo

prostor pripravljeni za prodajalnice, stanovanje ali kako drugo podjetje, za dalj časa in pod prav ugodnimi pogoji. Trži se tu z jajci, koruzo in slivami. Sobe so ugodne za vsako podjetje ker so pri cesti tik farne cerkve v Sromlah pri Brežicah. Natančnejše pové opravništvo „Dol. Novic“. (9—3)

Deželna kmetiška šola na Grmu
išče hlapca volarja. Plača 5 gold. na mesec. (24—2)

Na prodaj

nova hiša na Brodu četrť ure od Novega Mesta, z opeko krita obstoječa iz dveh sob, hleva, kleti, z vrtom in njivo, za gostilno posebno pripravna, se takoj iz proste roke prodá. Več pové lastnik

Anton Janc,

(17—2) Brod števil. 23. pošta Novo Mesto.

Poleg mestnega mlina
najbližnji mlin poleg Rudolfovega,
z opravilo na valjce je na prodaj ali se
za več let v najem oddá.

Ker mi druga opravila branijo, se nadalje še z mlinom pečati, ga ponudim po ceni v nakup, ali za več let v najem.

Mlin je zelo prostoren, trdno zidan, s štirimi pari kamni in še z vso opravilo na valjce; je v dobrem stanu, najbližnji mlin poleg Rudolfovega na dobrem potoku „Težka voda“, od mestnega Rotovža samo 1100 korakov oddaljen; s tremi gospodarskimi poslopji, lepim velikim vrtom, njivo in malim travnikom nasajenim z sadnim drevjem za 20 centov mrve; na prijaznem kraju. Priporočam ga po ceni v nakup mlinarjem, ali z ozirom na zagotovljeno dolensko železnico do Rudolfovega, za kako drugo industrijsko podjetje z vodnim gonilom, na priliko: za mehanično mizarstvo, oljarno, strojarjo, umetno ključavničarstvo ali druga podobna podjetja.

Opomnim, da je v prvem nadstropji mлина lepo stanovanje z šestimi sobami in pravilno pečnico, vežo in kuhinjo, da ima voda pri mlinu slapa ali padca 2-30 metra in da je jéz, ker iz obrezanega kamna v cement vzdán, za večno trden.

Alfonz Oblak,

posest. mlin v Kandiji pol. Rudolfovega.

Prostorna zidana hiša

s tremi sobami, spodej dve kleti, tik okrajne ceste, na drugi strani ceste zidani hlevi, nad hlevi pôd in shramba za živinsko klajo, pri pôdu je tudi letna hiša, vse je v dobrem stanu; k hiši spada 8 oral njiv, hoste, nekaj travnikov in lep salni vrt, zraven živinskega semišča pri cerkvi, prodá iz proste roke

(20—2)

Janez Mergole na Bučki.

Na prodaj domačija

obstoječa iz hiše in vsem gospodarskim poslopjem, vrt z lepim sadnim drevjem, travnikom, njivo, vinogradom in hosto je iz proste roke na prodaj za 950 gld. Vse je v dobrem stanu. Več pové lastnik

Jože Sajé,

(21—2)

Veliki Slatnik števil. 24, pošta Novo Mesto.

Gustav Forgács,

zlatar

v Novem Mestu na trgu v g. Bučarjevi hiši
naznanja slav. občinstvu in čast. duhovščini, da je odprl svojo

prodajalnico s zlatnino in srebrnino.

Prevzema vsakovrstne poprave kakor tudi popravlja vse cerkvene stvari spada-joče v to stroko. (238—.)